

Albert. O. 167/14.9.2004 M

**HAMINAN SATAMANTIEN INVENTOINTI
16.8.2004**

**Anu Kehusmaa
2004**

MUSEOVIRASTO

ARKEOLOGIAN OSASTO

*Aikuja
ETM 2.201*

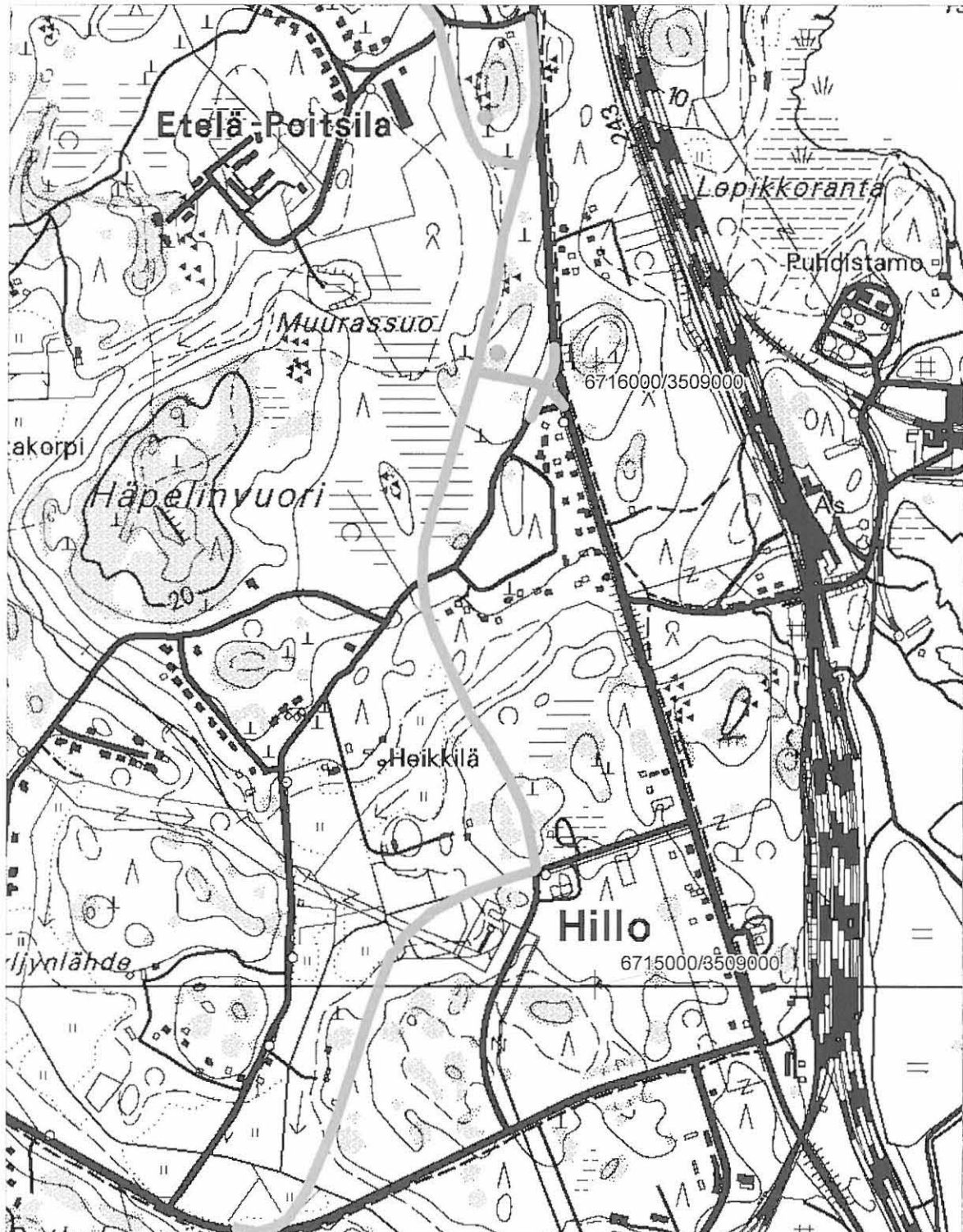
HAMINA SATAMANTIEN INVENTOINTI

Anu Kehusmaa 2004

Satamantien suunniteltu linjaus
Digit. A. Kehusmaa Tiehallinnon suunnitelmakartan pohjalta

PK 3042 01 Summa
MK 1:10000

— Suunniteltu tielinja
● Röykkiö

JOHDANTO

Tiehallinto tilasi Museovirastolta elokuussa 2004 yhden päivän mittaisen arkeologisten kohteiden inventoinnin uudelle Satamantien linjaukselle. Museovirasto edellytti alueella maastotarkastusta, sillä alueen viimeisimmät inventointitiedot olivat vuodelta 1967, jolloin Haminan ja Vehkalahden inventoi Matti Huurre. Tiehallinto edellytti maastotarkastuksen tekemistä mahdollisimman pian. Inventoinnin teki 16.8.2004 FM Anu Kehusmaa.

Satamantien lähimmät muinaisjäännökset ovat lähinnä vuoden 1967 inventoinnissa löytyneitä pronssi- ja rautakautisia rökkiöitä, joista yksi on tutkittu kaivauksin. Vuonna 1947 Gunnar Rosen tutki Vehkalahden Summan kylän Pässkärrin nimisen rökkiön. Rökkiö oli yhden kivikerran korkuinen, soikea, kooltaan noin 4 x 2 m. Rökkiö oli löydötön. Rosenin tulkinnan mukaan rökkiö oli ainakin osittain maansekainen. Rökkiöstä otettiin kolme maanäytettä (KM 11843).

INVENTOINTI 16.8.2004

Inventoitava alue sijaitsee Haminan satamaan johtavan Syväsatamantien länsipuolella. Suunniteltu tielinjaus kulkee Poitsilan ja Hillon kylien alueella maastossa, joka on pääasiallisesti kalliota ja suota. Pääasiallisiksi tarkastuskohteiksi valittiin etukäteen etenkin tielinjalle jäävät ja sen läheisyydessä olevat kallioalueet, joiden korkeus merenpinnasta (10-25 m mpy) mahdollistaa pronssi- ja rautakautisten hautarökkiöiden esiintymisen.

Inventointipaikalla havaittiin, että tietyt oli jo ehditty aloittaa tielinjan eteläpäässä Hillon kylän alueella. Kalliot oli räjäytetty murskeeksi tien pohjustukseksi. Samoin Syväsatamantien itäpuolella oleva rökkiöiden kannalta potentiaalinen kallioinen mäki oli ehditty 'siivota' räjäytystöitä varten.

Vielä rakentamattomalta pätkältä tielinjan pohjoispäässä löytyi inventoinnissa kaksi uutta muinaisjäännöstä. Kyseessä on kaksi kalliopinnalla sijaitsevaa rökkiötä. Molemmat sijaitsevat alle 100 m nykyisestä Syväsatamantiestä länteen, noin 380 m etäisyydellä toisistaan.

Helsingissä 18.8.2004

FM Anu Kehusmaa

LÄHTEET

Huurre, Matti (1967) Vehkalahden inventointi. Museovirasto. Arkeologian osaston arkisto.

Rosen, G. (1948) Vehkalahti, Summa. Pässkärrin, rökkiön kaivaus. Museovirasto. Arkeologian osaston arkisto.

KOHDEKuvaUKSET

1. KortTILANPOHJA

Muinaisjäänös- rekisterinumero:	1000 00 2494		
Kunta:	Hamina	Kylä:	Summa
Muinaisjäänöstyyppi:	Hautapaikat	Tyypin tarkenne:	hautaröykkiöt
Ajoitus:	Pronssi-/rautakautinen		
Rauhoitusluokka:	2	Lukumäärä:	1
Sijainti:	PK 3042 01 Summa P: 6716395, I: 3508818, Z: 15 m mpy Kohde sijaitsee 2,5 km länsilounaaseen Haminan linnoituksen keskustasta.		
Aiemmat Löydöt:	-		
Inventointilöydöt:	-		
Aiemmat tiedot:	-		
Omistajatiedot:	75-405-1-382 Korttilanpohja Haminan kaupunki Raatihuoneentori 8, 49400 HAMINA		
Tarkastus:	16.8.2004 A. Kehusmaa		
Kartat:	Ote peruskartasta 3042 01 Summa 1:10000		
Kuvat:	Negatiivit: 131717 Diat: 53472		
Ympäristö:	Röykkiö sijaitsee Haminan satamaan vievän Syväsatamantien länsipuolella noin 80 m tiestä ja noin 100 m Mustankorventiestä etelään kallioalueella. Kohteen ympärillä on siellä täällä miehenkorkuisia kivilohkareita, jotka on myös merkitty peruskarttaan. Kohteen ympärillä on muutamia pystyyn kuolleita havupuita. Kasvillisuus on sammalpoijaista heinikkoa.		
Kohteen kuvaus:	Röykkiö on soikeahko, kooltaan noin 3 x 3,5 m ja korkeudeltaan noin 80 cm. Muodoltaan se on pyöreähkö ja kumpumainen. Kohdetta peittää paksuhko sammalkerros ja se vaikuttaisi olevan ainakin osittain maansekainen. Osa röykkiön sisältämästä maasta on sekundääristä humusta. Röykkiö sijaitsee sammalpoijaisella heinikolla ja ulottuu todennäköisesti kalliopintaan saakka. Sen tarkkaa laajuutta on kasvillisuuden vuoksi vaikea arvioida. Kohde vaikuttaa kuitenkin kutakuinkin ehjältä.		
Laajuus:	Röykkiön laajuus on alle 10 m2.		
Ehdotus suoja-alueeksi:	Röykkiön ala lisättynä kahdella metrillä.		
Suojelutoimenpiteet:	Röykkiö tulee todennäköisesti tuhoutumaan, mikäli suunniteltu tielinja toteutetaan kohteen molemmin puolin.		
Luokitusehdotus:	2, kohde on hyvin säilynyt.		
Havaintomahdollisuudet:	Hyvät. Kohde on sijainnistaan huolimatta hyvin säilynyt. Kohteen ympäristö on melko helppokulkuinen ja alueella on tehty puuston siistimistä.		
Lähistön kohteita:	Kiilimäki [917010006] (Hautapaikat-hautaröykkiöt-pronssikautinen) 3,2 km pohjoiseen. Pässkärrä [917010005] (Hautapaikat-hautaröykkiöt-pronssikautinen) 2,6 km itäluoteeseen. Kellokoski [917010007] (Hautapaikat-hautaröykkiöt-pronssikautinen) 4,5 km pohjoisluoteeseen. Haralinmäki [917010027] (Hautapaikat-hautaröykkiöt-pronssikautinen) 4 km koilliseen. Takametsä [1000002495] (Hautapaikat-hautaröykkiöt-ajoittamaton) 380 m etelään.		
Koekuopat:	-		
Pintapöimintä:	-		

2. TAKAMETSA

Muinaisjäännösrekisterinumero:	1000 00 2495		
Kunta:	Hamina	Kylä:	Hillo
Muinaisjäännöstyyppi:	Hautapaikat	Tyypin tarkenne:	hautaröykkiöt
Ajoitus:	Pronssi-/rautakautinen		
Rauhoitusluokka:	2	Lukumäärä:	1
Sijainti:	PK 3042 01 Summa P: 6716017, I: 3508840, Z: n. 15 m mpy Kohde sijaitsee 2,7 km lounaaseen Haminan linnoituksen keskustasta.		
Aiemmat Löydöt:	-		
Inventointilöydöt:	-		
Aiemmat tiedot:	-		
Omistajatiedot:	75-402-1-146 Takametsä Aladin Sirkka Annikki oik. om. Pikkuympyränkatu 6, 49400 HAMINA Laitila Anna Briitta Kasarminkatu 5 a as 1, 49400 HAMINA		
Tarkastus:	16.8.2004 A. Kehusmaa		
Kartat:	Ote peruskartasta 3042 01 Summa 1:10000		
Kuvat:	Negatiivit: 131718-131719 Diat: 53473-53474		
Ympäristö:	Röykkiö sijaitsee Haminan satamaan vievän Syväsatamantien länsipuolella, noin 95 m tiestä voimalinjalla. Kohteen länsipuolella, noin 1 m kohteesta on voimalinjan puinen pylvä. Kohteen vierellä ja pylvään ympärillä oleva kallio on paljas. Röykkiö sijaitsee kallion muodostamalla terassilla alempana kuin voimalinjan pylvä. Röykkiö on todennäköisesti ulottunut myös ylemmälle kallioterassille, jossa voimalinjapylvä nyt sijaitsee. Röykkiön ehjän reunan ympärillä kasvaa sammalta ja kannervaa.		
Kohteen kuvaus:	Kohde on suureksi osaksi pengottu ja purettu ilmeisesti ainakin voimalinjapylvään tieltä. Näkyvissä on kolme suurta maakiveä, jotka muodostavat sammalista päätellen röykkiön ehjän reunan. Näiden kivien keskellä on pienempää täyttökiveystä, joka sekun näyttää osittain pengotulta. Puretulta reunalta röykkiö rajautuu kallioportaaseen, jonka päällä on voimalinjan pylvä.		
	Röykkiön koko on noin 2 x 1,5 m. Korkeutta ei röykkiön sisäpuolella voi arvioida. Jäljellä on mahdollisesti useampi kuin yksi kivikerta. Suurimman reunakiven korkeus on noin 50 cm.		
Laajuus:	Röykkiön laajuus on noin 5 m ² .		
Ehdotus suoja-alueeksi:	Röykkiön ala lisättynä kahdella metrillä		
Suojelutoimenpiteet:	Röykkiö tulee todennäköisesti tuhoutumaan, mikäli suunniteltu tielinja toteutetaan kohteen läheltä.		
Luokitusehdotus:	2		
Havaintomahdollisuudet:	Heikot. Kohde on osittain tuhoutunut. Kohteen ympäristö on voimalinjan johdosta helpokulkuinen.		
Lähistön kohteita:	Kiihimäki [917010006] (Hautapaikat-hautaröykkiöt-pronssikautinen) 3,5 km pohjoiseen. Pässkärrä [917010005] (Hautapaikat-hautaröykkiöt-pronssikautinen) 2,7 km itäluoteeseen. Kellokoski [917010007] (Hautapaikat-hautaröykkiöt-pronssikautinen) 4,8 km pohjoisluoteeseen.		

Haralinmäki [917010027] (Hautapaikat-hautaröykkiöt-pronssikautinen) 4,2 km koilliseen.

Korttilanpohja [1000002494] (Hautapaikat-hautaröykkiöt-ajoittamaton) 380 m pohjoiseen.

Koekuopat:

-

Pintapöiminta:

-

HAMINA SATAMANTIEN INVENTOINTI

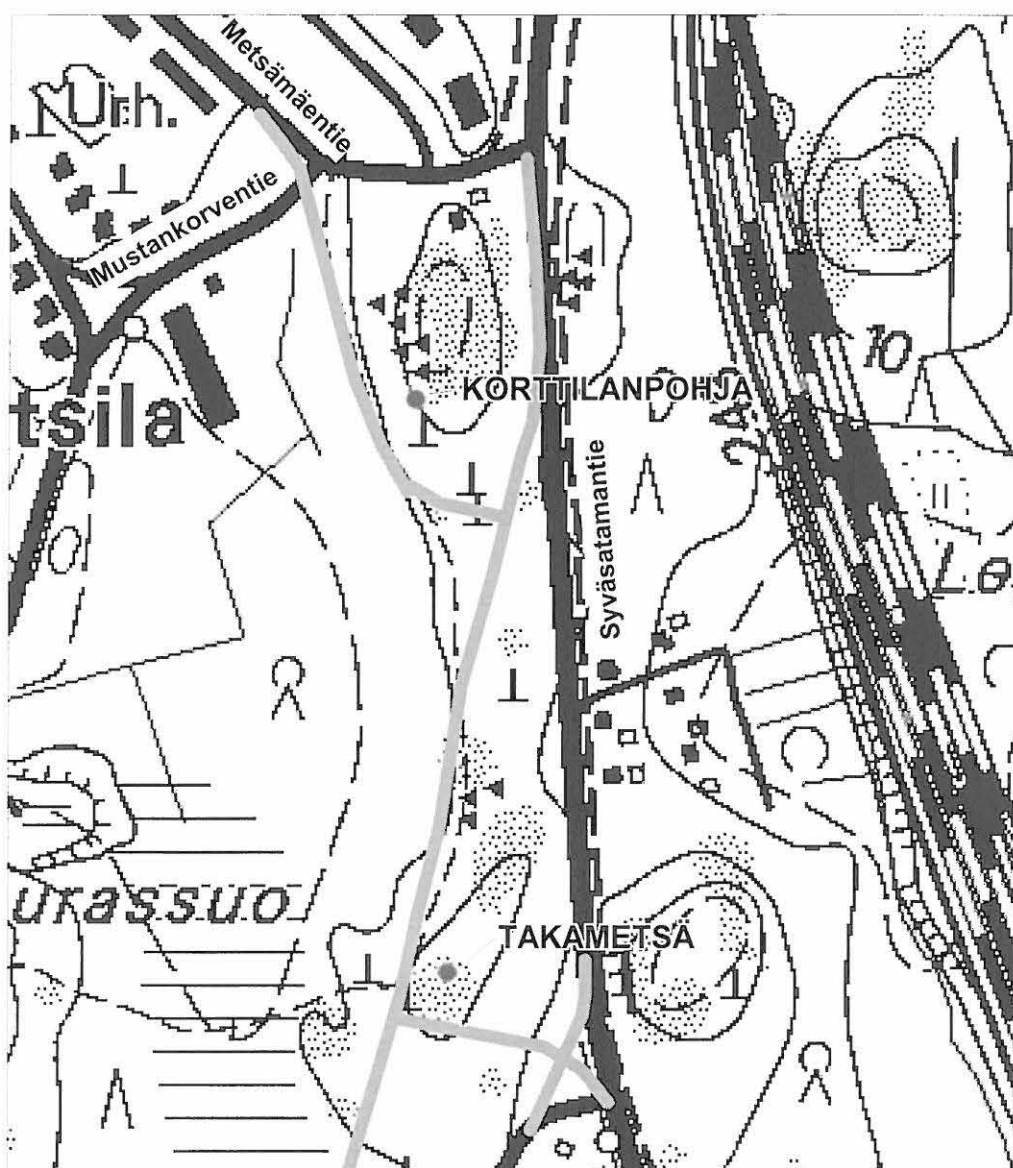
Anu Kehusmaa 2004

Inventoinnissa löytyneet röykkiöt
PK 3042 01 Summa
MK 1:5000

— Suunniteltu tielinja
● Röykkiö

Korttilanpohjan röykkiö
P: 6716395, I: 3508818, Z: 15 m mpy

Takametsän röykkiö
P: 6716017, I: 3508840, Z: n. 15 m mpy

NEGATIIVILUETTELO

Kuvaaja A. Kehusmaa

KM	AIHE	SUUNTA
131717	Korttilanpohjan röykkiö. Taustalla Syväsatamantien valopylväitä.	Länestä
131718	Yleiskuva. Takametsän osittain tuhoutunut röykkiö.	Etelästä
131719	Lähikuva. Takametsän röykkiö.	Länestä

DIALUETTELO

Kuvaaja A. Kehusmaa

KM	AIHE	SUUNTA
53472	Korttilanpohjan röykkiö. Taustalla Syväsatamantien valopylväitä.	Länestä
53473	Yleiskuva. Takametsän osittain tuhoutunut röykkiö.	Etelästä
53474	Lähikuva. Takametsän röykkiö.	Länestä

HAMINA SATAMATIEN INVENTOINTI
A. Kehusmaa 2004

(Neg. 53472) Korttilanpohjan
röykkiö. Taustalla
Syväsatamantien valopylväitä.
Länneestä

(Neg. 53473) Yleiskuva.
Takametsän osittain tuhoutunut
röykkiö. Etelästä

(Neg. 53474) Lähikuva.
Takametsän röykkiö. Länneestä